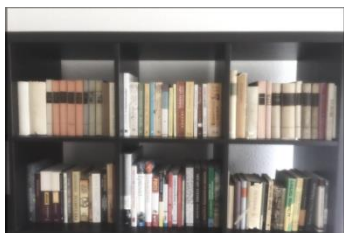

A pszichológusok képzési rendszerének problémái – II. fejezet

Mi is az összefüggés a képzettség és tevékenység között? Mi a szakirányú továbbképzés és mi a szakpszichológus képzés között? Mi az a módszerspecifikus képzés? Ki és mire képezhet a Magyarországon? A felsőfokú képzések ma Magyarországon a felsőoktatásban történnek, amit több jogszabály is szabályoz.

A bemeneti követelmények egy képzés esetében nagy jelentőséggel bírnak. Megmutatják, hogy ki a képzés célcsoportja, milyen felkészültséget igényel a képzésben oktatók által tanított anyag elsajátítása és a képzés után milyen tevékenység folytatható, amennyiben ez szabályozva van.

Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzés alap-szakképzéseibe és a szakirányú továbbképzésekbe egyaránt a mesterfokozatú pszichológus oklevél az elvárt bemeneti végzettség. Idáig egyező a két képzési rendszer, azaz az egészségügyön belüli szakirányú továbbképzések és az egyéb pszichológiai témájú szakirányú továbbképzések.

Már egy hajszálnyi különbség, hogy az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzés esetében a képzés idejét, bemeneti követelményeit, és - igen korlátozottan - a képzés elemeit jogszabály rögzíti (22/2012 EMMI rendelet). Ezen felül azonban a képzés részletes tartalmát már az egyes szakképzőhelyek akkreditációja tartalmazza. A nem egészségügyi szakirányú továbbképzések esetében a képzésre vonatkozó minden információt az adott képzés akkreditációja tartalmaz.

A megszerzett szakképesítéshez azonban már változó jogosultságok kapcsolódnak. Az egészségügyi felsőfokú szakirányú szakképzésben megszerzett szakképesítésre az egészségügy rendszerében, az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló miniszteri rendelet hivatkozik, tevékenységi jogosultságot fűz hozzá, általánosságban. Ugyanígy tevékenységi jogosultságot alapít az egészségügyi szakképesítésre a szakmakódokra vonatkozó miniszteri rendelet és a működési engedély kibocsátására vonatkozó kormányrendelet együttes alkalmazása által kibocsátásra kerülő konkrét egészségügyi szolgáltatási működési engedély.

A szakirányú továbbképzések esetében már sokkal limitáltabban kapcsolódik jogosultság a megszerzett szakképesítéshez. A tanácsadó szakpszichológusi képzettséget több oktatási jogszabály, illetve az igazságügyi szakértői jogszabályok is hivatkozzák elvárt képzettségként, jogosultságot fűzve hozzá. A többi – jelenleg folytatható – szakirányú továbbképzés esetében már nem találni a jogszabályokban olyan szabályt, amely elvárt képzettségként rögzítené ezen szakirányú továbbképzéseket, felhasználásuk szabályozatlan. Holott jelentőségük és hatásuk semmivel sem kisebb, mint a fentebb említett egyéb szakképesítéseknek, illetve az ezen szakképesítések hiányában végzett szaktevékenység semmivel sem kevésbé kockázatos, mint a többi, fent említett szakképesítés esetében.

Mégis, mi lehet az oka ennek? Vélhetően az, hogy az elvárt végzettségként nem rögzített szakképesítések olyan tevékenységi területen vannak jelen, amelyek nem kötelező állami feladatok, amelyekhez nem kapcsolódik közvetlenül állami szerepvállalás, így az elvárt képzettség rögzítéséből fakadó jogszabályi garanciára eddig nem merült fel igény. Pl. az nem az állam feladata, nem az államnak kell felelősséget vállalnia azért, ha valamely civil sportegyesület sportpszichológusi képzettség nélküli szakembert vesz igénybe sportolói

mentális felkészítéséhez. A széleskörű érdekvédelmi tevékenység azonban megmutatta, hogy a pszichológiai tevékenység minden területén, tekintettel annak rendkívül bizalmas jellegére, és a kliensekre gyakorolt jelentős hatására, szükség van szabályozásra és védelemre, mert a klienseket magánéletükben érő károk, a gyermekvédelmi hatósági ügyekben felmerülő anomáliák, de a pszichológusokat érő zaklatások és panaszok is fokozottabb ellenőrzési és szabályozási igényt támasztanak alá. A nem azonos szintű, kidolgozottságú jogszabályi rendszer nem jelenti az egyes szakterületek eltérő fontosságát, vagy hierarchiáját a tudomány vertikális koordinátarendszerében, ahogy azt egyesek állítják.

A fent leírtakból következik, hogy az egyes pszichológiai szakterületek azonos figyelmet és érdekvédelmet igényelnek, sőt érdemelnek. Sajnálatos módon azonban ma még nincs az a Kamara, ami alkalmas és megfelelő szintér lenne az ilyen horderejű kérdések megvitatására, megválaszolására és a fejlesztés kezdeményezésére. Akik a pszichológusok közül ma rendelkeznek valamilyen érdekképviseléssel, továbbá akik személyes elfoglaltság okán az egyes szakterületek hierarchiáját hirdetik, nem érdekeltek ennek a rendszernek a megreformálásában.